

**ВИКОРИСТАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У
МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ**

Тетяна КУЗЬМІЧ,

студентка II курсу

спеціальності 014.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)

Житомирського державного університету імені Івана Франка

науковий керівник:

викладач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Житомирського державного університету імені Івана Франка

Гліб КУНИЦЯ

У статті висвітлено особливості використання міждисциплінарних зв'язків у системі мистецької освіти. Проаналізовано підходи до інтеграції мистецьких дисциплін з гуманітарними, природничими та технологічними галузями знань. Окреслено основні проблеми реалізації міждисциплінарних підходів у навчальному процесі, зокрема втрату цілісності освітнього змісту та недостатній рівень готовності педагогів до інтегрованої діяльності.

Визначено можливості подолання зазначених труднощів шляхом упровадження інтегрованих методів навчання, що сприяють формуванню соціокультурної компетентності та повноцінній реалізації творчого потенціалу здобувачів мистецької освіти.

Ключові слова: *міждисциплінарні зв'язки, інтегроване навчання, мистецька освіта, проблематика міждисциплінарних зв'язків.*

Ідея інтегрованого навчання має глибоке історико-педагогічне підґрунтя. Одним із перших теоретиків, який обґрунтував доцільність міждисциплінарного підходу, був Я. А. Коменський. У праці «Велика дидактика» він наголошував на необхідності поєднання науки, мистецтва та морального виховання, розглядаючи навчання як цілісний процес формування особистості. Подібних поглядів дотримувалися також В. Сухомлинський, Ж.-Ж. Руссо, Й. Г. Песталоцці, Й. Ф. Герbart, Дж. Дьюї, М. Монтессорі, Л. Виготський, які виступали проти фрагментарного засвоєння знань і підкреслювали важливість цілісного світоглядного підходу в освіті.

Метою статті є теоретичний аналіз ролі міждисциплінарних зв'язків та інтегрованих методів у системі мистецької освіти.

Інтеграція розглядається як поєднання різних складових у єдину систему, де елементи взаємодіють між собою, зберігаючи власну специфіку. У контексті мистецької освіти інтеграційні процеси спрямовані на формування цілісного світосприйняття, розвиток глобального мислення, здатності поєднувати знання з різних галузей та усвідомлювати їх культурно-історичний контекст. Важливим аспектом є також національно орієнтований підхід, що забезпечує зв'язок навчального процесу з історією, культурними цінностями та традиціями України, а також принцип відкритості освіти, який інтегрує її в міжнародний освітній простір. (Козловська 2003)

Методологія міждисциплінарного навчання в мистецькій освіті ґрунтується на взаємодії мистецтва з гуманітарними, природничими та технологічними дисциплінами. Такий підхід сприяє відновленню цілісного

сприйняття світу та розвитку креативного мислення. В умовах сучасних соціокультурних трансформацій і швидкого розвитку технологій мистецтво набуває особливого значення як засіб самовираження, пізнання дійсності та формування особистісних цінностей. (Тимченко і Бровченко, 2022: 13-21)

Водночас упровадження міждисциплінарних зв'язків у мистецькій освіті ускладнюється низкою чинників. Серед них - різна термінологія та методологія окремих дисциплін, що потребує узгодження підходів, а також недостатня методична підготовка педагогів до проектування та реалізації інтегрованих освітніх практик. Поділ навчання на ізольовані предмети може призводити до фрагментарного засвоєння знань і обмежувати розвиток творчого потенціалу здобувачів освіти. (Рудницька, 1997: 3-10)

У практиці мистецької освіти міждисциплінарний підхід реалізується через поєднання образотворчого мистецтва з історією культури, філософією, психологією творчості та сучасними цифровими технологіями. Залучення таких зв'язків активізує аналітичне мислення студентів, поглиблює розуміння художнього образу та сприяє усвідомленню мистецтва як складного соціокультурного явища.

Для подолання зазначених проблем доцільним є використання проєктної діяльності, методів експертного оцінювання та анкетування з метою побудови інтегрованих навчальних курсів. Важливу роль відіграє розроблення методичних рекомендацій і формування у майбутніх педагогів компетентностей, необхідних для міждисциплінарної взаємодії. (Бодя, 2023) Перспективним напрямом є також розвиток арт-комунікаційної діяльності, яка поєднує філософію, педагогіку, психологію та мистецтво, забезпечуючи комплексний розвиток творчого й креативного мислення студентів. (Стрельцова і Кузьменко, 2021: 13-44)

Міждисциплінарні зв'язки в мистецькій освіті є важливим чинником формування цілісного світогляду та розвитку творчих здібностей здобувачів освіти. Ефективність інтеграції знань залежить від рівня сформованості культурних, інтелектуальних і креативних компетентностей студентів, а також

від готовності педагогів до реалізації інтегрованих освітніх підходів. Використання міждисциплінарних методів навчання сприяє подоланню фрагментарності знань, розвитку креативного мислення та цілісного осмислення мистецьких явищ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бодя, М. С. (2023). Інтердисциплінарний підхід до інтеграції мистецтва в освіту: плюси та мінуси. URL: <https://surl.li/phzbjw>
2. Козловська, І. М. (2003). *Теоретичні і методичні основи викладання загальнотехнічних і спеціальних дисциплін: інтегративний підхід*. Львів: Євросвіт.
3. Рудницька, О. П. (1997). Мистецтво у контексті розвитку духовної культури особистості . *Художня освіта і проблеми виховання молоді*, 3-10.
4. Стрельцова, С. В., & Кузьменко, Г. В. (2021). Кореляція творчої діяльності митців крізь призму синестезії. *АРТ-платФОРМА*, 4 (2), 13-44.
5. Тименко, В. П., & Бровченко, А. І. (2022). Розвиток проектно-творчої обдарованості ества у системі української дизайн-освіти. *Освіта та розвиток обдарованості особистості*, 2, 13-21.

